

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoE/94/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312221112
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4312221112.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Greguša a členov senátu JUDr. Pavla Pileka a Mgr. Erika Németha, v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s.r.o., sídlo Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., sídlo Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti povinnému: D. R., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt I. XXX/XX, C. M., o vymożenie peñažného plnenia vo výške 17.319,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 14Er/1304/2012 - 45 z 28. novembra 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Levice č. k. 14Er/1304/2012 - 45 z 28. novembra 2017 r u š í a vec v r a c i a súdu prvej inštanície na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice ako súd prvej inštanície a exekučný súd, uznesením označeným v záhlaví, rozhodol tak, že exekúcia sa zastavuje (I. výrok), a že o trovách exekúcie rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia (II. výrok).

2. Súd prvej inštanície uznesenie právne odôvodnil ustanoveniami § 39 ods. 4, § 57 ods. 1 písm. m), § 243f ods. 1, 3 a 5 a § 243h ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pŕžičkách pre spotrebiteľov, § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a čl. 2 písm. b) Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

3. Súd prvej inštanície uznesenie v podstate odôvodnil tým, že dňa 12.12.2012 vydal poverenie, ktorým poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Exekučným titulom je vykonateľný zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava V č. k. 3Zm/595/2008-16 zo dňa 27.02.2009, ktorým súd priznal oprávnenému nárok zo zmenky proti povinnému. Dňa 01.02.2016 bolo súdu prvej inštanície prostredníctvom súdneho exekútora postúpené doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie od oprávneného v súlade s ust. § 243f ods. 1 Exekučného poriadku. Z doplnenia vyplýva, že postupca - pôvodný veriteľ (Prvá stavebná sporiteľňa, a.s.) a povinný uzatvorili úverovú zmluvu č. 2686904002. Keďže si povinný nesplnil povinnosti vyplývajúce z uvedenej zmluvy, postupca vyplnil zmenkovú sumu na základe dohody o vyplnení zmenky. K doplneniu návrhu oprávnený predložil zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere. Zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere vyplýva, že ju uzavrel postupca ako veriteľ a povinný ako dlžník. Zo zmluvy nevyplýva, že by povinný pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Na základe uvedených skutočností mal preto súd prvej inštanície za preukázané, že povinný má v predmetnom konaní postavenie spotrebiteľa. Z pripojeného spisu zmenkového súdu vyplýva, že súd vo veci samej rozhodol len na podklade tvrdení veriteľa v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, a to výlučne na podklade originálu predloženej zmenky. Zo spisu nevyplýva, že by zmenkový súd pred vydaním exekučného titulu skúmal právny dôvod vystavenia zmenky. Z ustanovení Exekučného poriadku (§ 243f) vyplýva, že zákonodarca stanovil oprávnenému povinnosť v prípade, ak sa vedie exekučné konanie proti

fyzickej osobe na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky, preukázať, že nejde o nárok ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou alebo v prípade, ak sa jedná o nárok zo zmenky, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, preukázať, že v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom. Z ust. § 243f ods. 4 Exekučného poriadku vyplýva, že dôvody na zastavenie exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) sa prezumujú (predpokladajú), ak sa nepreukáže opak. Dôkazné bremeno preukázať neexistenciu dôvodov na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku má oprávnený. Z podania oprávneného - Doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie a z pripojených listinných dôkazov k tomuto podaniu nevyplýva, že by zmenkový súd skúmal, či sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský vzťah medzi oprávneným a povinným ako ani skutočnosť, či zmenkový súd prihliadal na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom. Súd prvej inštancie mal preto za to, že oprávnený neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že nie sú dané dôvody na zastavenie exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku. Keďže zmenkový súd vôbec neskúmal spotrebiteľskú zmluvu, plnenie z ktorej bolo zabezpečené predloženou zmenkou, je nepochybné, že nebolo v základnom konaní prihliadnuté na prípadné neprijateľné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, prípadne na rozpor s dobrými mravmi alebo zákonom. O trovách súdneho exekútora súd nerozhodoval, nakoľko nemal trovy súdneho exekútora špecifikované a nedisponoval exekučným spisom. Súd prvej inštancie preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti jeho uznesenia.

4. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu včas podaným odvolaním oprávnený ako odvolateľ.

5. Oprávnený ako dôvod nesprávnosti napadnutého uznesenia (odvolací dôvod) uviedol nesprávne právne posúdenie. Toto bližšie odôvodnil tým, že súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku na už prebiehajúcu exekúciu, v ktorej bol návrh na vykonanie exekúcie podaný v roku 2012 na podklade zmenkového platobného rozkazu vydaného v súlade s vtedy platnou právnou úpravou. V čase vydania zmenkového platobného rozkazu zmenkový súd neskúmal právny dôvod uzavretia zmenky, nakoľko záväzok zo zmenky ako abstraktného právneho úkonu bolo možné uplatniť v špeciálnom a zákonom samostatne upravenom type súdneho konania so špecifickým predmetom. Jedným z osobitných znakov uvedeného konania bol dôsledne uplatnený koncentračný princíp, ktorý sa prejavoval v tom, že určité procesné úkony bolo možné účinne urobiť len vo vymedzenom procesnom štádiu. Postačujúcou podmienkou pre jeho vydanie bolo podľa § 175 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku okrem návrhu predloženie prvopisu zmenky, o pravosti ktorej niet dôvodu pochybovať a prípadne ďalších listín potrebných na uplatnenie práva (napr. dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke). Súd pred vydaním zmenkového platobného rozkazu skúmal výlučne, či uplatňované právo zo zmenky skutočne vyplýva a či zmenka má minimum formálnych náležitostí vyžadovaných zákonom. Ak boli uvedené predpoklady splnené, súd zmenkový platobný rozkaz vydal. Je preto logické, že sa zmenkový súd nezaoberal spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou medzi oprávneným a povinným, keďže zmenkový platobný rozkaz bol vydaný dňa 27.02.2009, čiže v čase, kedy takýto postup súdu žiadny právny predpis nenariaďoval. Z týchto dôvodov ustanovenia novely, ktorou bolo zmenené aj ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku nemôže mať oporu v platnom právnom poriadku, pričom samotná novela bola v rozpore so stanoviskom R 93/2015 z 20.10.2015, podľa ktorého podstatnej časti nemožno prijať jednotné stanovisko pre posúdenie nárokov zo zmenky bez toho, aby súd nerešpektoval stav v čase jej vystavenia, a to najmä s ohľadom na rešpektovanie princípu právnej istoty a retroaktivity. Výklad a aplikácia zákona (urobený/á súdom prvej inštancie) je v značnom rozpore so základnými zásadami a princípmi civilného konania, v dôsledku čoho je takéto rozhodnutie, ktoré je postavené na jazykovom výklade bez širšieho kontextu s prihliadnutím k účelu zákona a jeho základným princípom, potrebné považovať za arbitrárne. Aplikáciou a výkladom ustanovení (predmetnej novely Exekučného poriadku) dochádza k jednoznačnej retroaktivite. Zastavenie exekúcie je výrazným zásahom do rovnosti účastníkov konania v prospech spotrebiteľa. V odvolacom návrhu oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že rozhodne o pokračovaní exekúcie. Oprávnený si v podaní súčasne vyčíslil aj trovy odvolacieho konania.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou

osobou, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, že má CSP vyžadované náležitosti, prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP). Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a postupu, ktorý mu predchádzal, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil oprávnenému ako účastníkovi konania, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že exekučné konanie sa začalo dňa 07.11.2012, kedy bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Dňa 12.12.2012 súd prvej inštancie udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia - zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V, č. k. 3Zm/595/2008 - 16 z 27. februára 2009. Dňa 01.02.2016 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie súdneho exekútora, ktorým predložil súdu doplnenie návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, ktoré mu bolo doručené dňa 20.01.2016. Súd prvej inštancie následne vo veci rozhodol napadnutým uznesením.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

10. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

11. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

12. Podľa čl. 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

13. Podľa čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

14. Podľa § 243f ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) (ďalej len „Exekučný poriadok“), v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona, a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona.

15. Podľa § 243f ods. 3 Exekučného poriadku, exekúcie podľa odseku 1 sa odo dňa účinnosti tohto zákona odkladajú.

16. Podľa § 243f ods. 4 Exekučného poriadku, ak sa v konaniach podľa odseku 1 nepreukáže opak, platí, že sú tu dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m).

17. Podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplní v lehote podľa odseku 1, súd preskúma, či je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m), a ak exekúciu nezastaví, rozhodne o pokračovaní exekúcie.

18. Podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 23.12.2015 do 31.03.2017, v návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou, oprávnený opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.

19. Podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v znení účinnom od 23.12.2015 do 31.03.2017, exekúciu súd zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na

1. neprijateľné zmluvné podmienky,
2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo
3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

20. Odvolací súd úvodom tejto časti poukazuje na skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3Oboer/1/2017 riešil právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a ktorá má vplyv aj na vec prejednávanú v tomto konaní. V uvedenom dovolacom konaní, ako to vyplýva z bodu 16. odôvodnenia uznesenia NS SR sp. zn. 3Oboer/1/2017 z 28.09.2017, bola riešená okrem iného ako otázka zásadného právneho významu aj otázka, ktorá spočívala v tom, či môže exekučný súd zastaviť exekúciu len na základe konštatovania, že súd, ktorý zmenkový platobný rozkaz vydal, neprihliadol na prípadné neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom, bez toho, aby sám mal za preukázané, že neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom v konkrétnom prípade skutočne existujú.

21. Aj pre rozhodovanie odvolacieho súdu platí, že len rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP. Ustálená rozhodovacia prax má byť vytváraná najvyššími súdnymi autoritami. V systéme všeobecného súdnictva je touto autoritou NS SR, ale nepochybne sú nimi aj Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu a ak ide o aplikáciu úijného práva, tak aj Súdny dvor Európskej únie so sídlom v Luxemburgu. Účastníci konania, čo platí v plnom rozsahu aj pre exekučné konania, legitímne očakávajú, že ich spor bude rozhodnutý za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom. Ak súd dospeje k záveru, že v prejednáwanej veci nastala typická situácia, riešená už v judikatúre súdov určitým spôsobom, súd je s poukazom na čl. 2 ods. 1 a 2 CSP v zásade povinný rozhodnúť podľa tejto ustálenej súdnej praxe. Pokiaľ sa chce súd od takejto praxe odkloniť, je jeho zákonnou povinnosťou dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nebolo možné v prejednáwanej veci akceptovať ustálenú súdnu prax. Odklon od ustálenej súdnej praxe pritom môže byť odôvodnený rozdielnosťou skutkového stavu, ale aj vývojom právneho názoru.

22. Odvolací súd na tomto mieste konštatuje, že vyriešenie právnej otázky uvedenej v bode 20. odôvodnenia je relevantné aj v intenciách prejednáwanej veci, keďže prejednávaná vec je v relevantnej časti skutkovo i právne obdobná veci, ktorá bola predmetom uvedeného dovolacieho konania. Odvolací súd teda zistil, že v prejednáwanej veci nastala typická situácia, riešená už v judikatúre súdov (a to v uvedenom dovolacom konaní - bod 20., ďalej v dovolacích konaniach, v ktorých NS SR rozhodol uznesením sp. zn. 3Oboer/5/2017 z 27.06.2017, sp. zn. 3Oboer/10/2017 z 24.08.2017) určitým spôsobom. Z uvedeného dôvodu, v súlade s čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov CSP a pri zistení, že v prejednáwanej veci sa nevyskytujú žiadne také skutkové osobitosti prípadu, ktoré by odôvodňovali odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a súčasne nedošlo ani k prekonaniu právneho názoru, ktorý sa ustálil v rozhodovacej praxi (čl. 2 ods. 3 základných princípov CSP a contrario), odvolací súd zakladá svoj právny názor (popísaný v nasledujúcich bodoch) v prejednáwanej veci na uvedenej ustálenej súdnej praxi.

23. Zákonom č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23.09.2015 boli novelizované viaceré zákony, vrátane zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, Občianskeho zákonníka, Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku. Účelom uvedeného zákona bolo zvýšiť ochranu spotrebiteľa v súdnych konaniach pred všeobecnými súdmi. Týmto zákonom bola zavedená povinnosť súdu skúmať, či v rámci

uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom, a to v rámci základného konania, ako aj vo vykonávanom (exekučnom) konaní.

24. Podľa vyššie citovanej právnej úpravy (body 14. až 19. odôvodnenia) oprávnený, ktorý v exekučnom konaní vymáha nárok zo zmenky na základe vykonateľného exekučného titulu od povinného ako fyzickej osoby, bol po účinnosti novely Exekučného poriadku uskutočnenej zákonom č. 438/2015 Z. z. povinný do 30 dní doplniť návrh na vykonanie exekúcie o opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú jeho vlastného vzťahu (prípadne vzťahu právneho predchodcu) s povinným, ako aj priložiť dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú. Medzi tieto dôkazy možno zaradiť zmenku, zmluvu uzavretú medzi oprávneným (prípadne jeho právnym predchodcom) a povinným, jej prípadné prílohy a dohodu o vyplnení zmenky. Ak si oprávnený túto zákonnú povinnosť splnil, je povinnosťou exekučného súdu preskúmať, či je alebo nie je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku (§ 243f ods. 6 Exekučného poriadku).

25. Povinnosťou exekučného súdu je z oprávneným predloženého doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie preskúmať, či:

a) vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, pričom existencia spotrebiteľského vzťahu musí vychádzať z právnej normy účinnej v čase vzniku tohto právneho vzťahu (v prejednávanej veci je preto skutočnosť, či ide o nárok vzniknutý v súvislosti so zabezpečením pohľadávky vzniknutej zo spotrebiteľskej zmluvy potrebné posúdiť podľa § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2007 v spojení s § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.06.2007, teda podľa právnych noriem, ktoré boli účinné ku dňu 01.12.2006, v ktorý bola uzavretá zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným),

b) či spotrebiteľská zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré súd v základnom konaní neprihliadal, alebo či súd v základnom konaní neprihliadal na zákonné obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky v spotrebiteľských vzťahoch, alebo či plnenie priznané zo zmenky je v rozpore s dobrými mravmi alebo so zákonom; uvedené skutočnosti je povinný skúmať exekučný súd vtedy, ak ich neskúmal súd už v základnom konaní.

26. Preskúvacia povinnosť exekučného súdu uvedená v predchádzajúcom bode vyplýva aj zo spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR a obchodnoprávneho kolégia NS SR z 20.10.2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015 pod R 93/2015, ktoré je aplikovateľné nielen na základné konanie, ale aj na exekučné konanie a podľa ktorého:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatňovaného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovanom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

27. Na základe uvedeného dôvodu na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku je daný, ak oprávnený v zákonom stanovenej lehote nedoplnil svoj návrh na vykonanie exekúcie, alebo síce návrh na vykonanie exekúcie doplnil, ale ide o nárok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy a súd v základnom konaní neprihliadol na exekučným súdom zistené neprijateľné zmluvné podmienky v neprospech spotrebiteľa, zákonné obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky alebo rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

28. Exekučný súd zastaví exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku, ak má jednotlivé dôvody pre zastavenie predpokladané právnu normou (predchádzajúci bod) preukázané. Tieto skutočnosti však musí exekučný súd skúmať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení na základe oprávneným predložených dokladov podľa ustanovenia § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku.

29. V tejto prejednávanej veci si oprávnený predložením zákonom vyžadovaných dokladov splnil dôkazné bremeno a úlohou exekučného súdu bolo na základe doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie posúdiť splnenie, resp. nesplnenie podmienok pre ďalšie vedenie exekúcie (bod 25. odôvodnenia) a následne rozhodnúť o zastavení exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku) alebo o pokračovaní exekúcie (§ 243f ods. 6 Exekučného poriadku).

30. V odvolaní napadnutom uznesení súd prvej inštancie skonštatoval, že z pripojeného zmenkového spisu vyplýva, že sa zmenkový súd nezaoberal obsahom spotrebiteľskej zmluvy, v súvislosti s ktorou vznikol vymáhaný nárok.

31. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že tým, že súd prvej inštancie ako exekučný súd na základe oprávneným predložených listinných dôkazov skúmal len (i) či vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, avšak neskúmal (ii) či spotrebiteľská zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré súd v základnom konaní neprihliadal, alebo či súd v základnom konaní neprihliadol na zákonné obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky v spotrebiteľských vzťahoch, pričom takéto obmedzenie alebo neprípustnosť (ktorú zisťuje exekučný súd, keďže ju nezisťoval súd v základnom konaní) existovala, alebo či plnenie priznané zo zmenky je v rozpore s dobrými mravmi alebo zákonom (čo z rovnakých dôvodov zisťuje exekučný súd, keďže súd v základnom konaní uvedenú skutočnosť nezisťoval), vec nesprávne právne posúdil z hľadiska existencie dôvodov na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku.

32. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel okrem záveru o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie aj k záveru o tom, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil oprávnenému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Práve tento záver odvolacieho súdu je významný pre rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu, že za uvedených okolností sú naplnené všetky podmienky ustanovené v § 389 ods. 1 písm. b) CSP, za ktorých je odvolací súd povinný zrušiť napadnuté uznesenie a postupom podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

33. Ustanovenie § 389 ods. 1 písm. b) CSP prikazuje odvolaciemu súdu zrušiť napadnuté rozhodnutie v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (resp. v exekučnom konaní účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide okrem iného napr. o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na preskúmanie rozhodnutia, právo na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

34. Postup súdu pri poskytovaní súdnej ochrany a taktiež aj jeho následné rozhodnutie vo veci ako hlavný produkt súdneho konania nesmie byť pre účastníkov prekvapivé, pokiaľ majú legitímny dôvod očakávať určitý postup, či určité rozhodnutie vo svojej veci. Predvídateľnosť súdneho rozhodovania a rozhodnutia môže byť chápaná v niekoľkých významoch. Jedným z nich je aj ten, že ak vychádzajú účastníci konania pri (vlastnom) právnom posúdení veci z judikatúry ustálenej v čase rozhodovania súdu, nemôže rozhodnutie v ich veci vykazovať znaky svojvoľného odchylenia sa od nej, ale prípadné odlišné

rozhodnutie musí súd založiť na relevantných dôvodoch a argumentoch, ktoré musia byť účastníkom vysvetlené v odôvodnení tohto rozhodnutia.

35. Súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie v čase, kedy už existovala vo vzťahu k právnym otázkam, zásadným pre rozhodnutie v prejednávanej veci, ustálená rozhodovacia prax najvyššej súdnej autority všeobecného súdnictva - NS SR (bod 20. a 22. odôvodnenia). Súd prvej inštancie však na túto súdnu prax vo svojom rozhodnutí nijako nereflektoval, teda nepostupoval v súlade s ňou (ale zaujal v prejednávanej veci iný, diametrálne odlišný právny názor o výklade ustanovení § 57 ods. 1 písm. m/ v spojení s § 243f Exekučného poriadku) a ani toto svoje odlišné rozhodnutie nezaložil na žiadnych relevantných dôvodoch a argumentoch. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie preto v tomto smere vykazuje znaky svojvoľného odchýlenia sa od ustálenej súdnej praxe. Takýmto konaním súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva oprávneného na spravodlivé súdne konanie, ktorého súčasťou je aj právo na predvídateľné rozhodnutie. Tento nedostatok nie je možné napraviť v odvolacom konaní. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že jeho primárnou úlohou je preskúmať odvolaním napadnuté rozhodnutia (za predpokladu, že odvolanie je prípustné, podané včas, oprávnenou osobou a obsahuje zákonom predpísané náležitosti) a jemu predchádzajúce konanie v odvolacom konaní za účelom dosiahnutia nápravy napadnutého rozhodnutia. Úlohou odvolacieho súdu teda nie je posudzovať skutkové a právne otázky, ktoré sú vo veci rozhodujúce, namiesto súdu prvej inštancie, ale len takéto posúdenie vykonané súdom prvej inštancie preskúmať (uvedená zásada môže byť prelomená len za osobitných okolností ustanovených v § 390 CSP). Z uvedených dôvodov preto odvolací súd dospel k záveru, že uvedené nedostatky rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je možné napraviť v odvolacom konaní.

36. Odvolací súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, teda napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

37. Odvolací súd, plniac si povinnosť ustanovenú v § 391 ods. 3 CSP v tejto súvislosti uvádza, že v ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie ako exekučného súdu v naznačenom smere posúdiť nielen to, či zmluva uzavretá medzi oprávneným a povinným je spotrebiteľskou zmluvou, ale ak zistí, že zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, bude jeho povinnosťou posúdiť na základe vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu (body 24. až 28. odôvodnenia), či v prejednávanej veci je daný dôvod na rozhodnutie o pokračovaní v konaní alebo na rozhodnutie o zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku (t. j. súd prvej inštancie ako exekučný súd bude povinný, ak opätovne skonštatuje, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, posúdiť, či a/ zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré neprihliadol súd v základnom konaní, b/ nebolo obmedzené alebo neprípustné použitie zmenky v danej veci, na ktoré neprihliadol súd v základnom konaní, c/ vymáhaný nárok nie je v rozpore s dobrými mravmi alebo so zákonom, na ktorý rozpor neprihliadol súd v základnom konaní). V prípade, ak súd prvej inštancie vyloží relevantné právne normy v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou, bude jeho povinnosťou tento odklon založiť výlučne na ústavnokonformných dôvodoch, ktorý odklon náležite zdôvodní tak, aby bol preskúmateľný a nejavil sa ako svojvoľný.

38. Súd prvej inštancie je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v tomto rozhodnutí (§ 391 ods. 2 CSP).

39. O trovách odvolacieho konania odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP nerozhodoval.

40. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

41. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej

inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.